

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
Komisioni i Konkurrencës

Nr. ____ Prot.

Datë 10.03.2010

VENDIM

Nr. 140, datë 10.03. 2010

“Për marrjen e masave të përkohshme në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe depozitimit të gazit të lëngshëm”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Lindita	MILO(LATI)	Kryetar
Servete	GRUDA	Anëtar
Koço	BROKA	Anëtar
Rezana	KONOMI	Anëtar

Në mbledhjen e datës 10.03.2010, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimi i raportit të Grupit të Punës për marrjen e masave të përkohshme në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe depozitimit të gazit të lëngshëm.

Baza ligjore: Ligji nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, neni 24, germa d, dhe neni 44.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm dhe raportit të Grupit të Punës mbi kufizimet e konkurrencës në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe depozitimit të gazit të lëngshëm dhe pas dëgjimit të palëve në seancën e organizuar në datën 10 mars 2010.

VËREN SE:

Nisur nga disa shqetësime të shprehura nëpërmjet mediave dhe ankesat e disa operatorëve që ushtrojnë aktivitetin e importit dhe të tregtimit me shumicë të gazit të lëngshëm të naftës (GLN) për situatën e konkurrencës në këtë treg, Sekretari i Përgjithshëm i Autoritetit të Konkurrencës mori vendimin nr. 1, datë 17.02.2010 “Për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e shërbimit të ngarkim - shkarkimit dhe depozitimit të gazit të lëngshëm”. Këto shqetësime janë ngritur edhe nëpërmjet shkresave të Ministrisë së Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, nr 81, datë 12.02.2010 dhe nr 102, datë 25.02.2010.

Komisioni i Konkurrencës, në zbatim të vendimit të mësipërm dhe në bazë të neneve 35 dhe 36 të ligjit "Për mbrojtjen e konkurrencës", pajisi me Autorizim Inspektimi me nr 85, datë 17.02.2010, inspektorët e grupit të punës, për kryerjen e inspektimeve pranë ndërmarrjeve që ushtronin veprimtari në tregun e shërbimit të ngarkim shkarkimit dhe depozitimit të gazit të lëngshëm

Në vazhdim të hetimit, inspektorët e Autoritetit të Konkurrencës, më datë 02.03.2010, njoftuan dhe vunë në dispozicion të koncesionarëve vendimin e Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës Nr. 1, datë 17.02.2010 dhe në bazë të neneve 35 dhe 36 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës" kryen një inspektim pranë zyrave qendrore të ndërmarrjes "LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE" SHA.

Porti "Vlora-1" i është dhënë me koncesion nga shteti ndërmarrjes "LA PETROLIFERA ITALO RUMENA" SPA, me anë të Ligjit nr. 9231, datë 13.05.2004, Për ratifikimin e "Marrëveshjes së Koncesionit të formës "BOO" për ndërtimin dhe shfrytëzimin e terminalit bregdetar, për depozitimin e naftës dhe të nënprodukteve të saj në gjirin e Vlorës", si dhe për ratifikimin e "marrëveshjes së koncesionit të formës "BOT", për ndërtimin dhe shfrytëzimin e infrastrukturës portuale në shërbim të terminalit bregdetar në gjirin e Vlorës".

Referuar nenit 3 të Marrëveshjes së Koncesionit, terminali është projektuar dhe do të funksionojë si një terminal shërbimesh të pavarura, i hapur për të gjithë operatorët e kualifikuar, veçanërisht në industrinë e naftës dhe koncesionarit nuk i lejohet të ushtrojë veprimtari tregtare për naftë, gaz dhe nënproduktet e tyre.

Sipas nenit 5, pika 7 të kësaj Marrëveshje, koncesionari gjatë afatit të koncesionit detyrohet të kryejë shërbimet përkatëse në lidhje me depozitat dhe me trajtimin (ngarkim-shkarkimin në tokë ose në det) e produkteve të naftës dhe gazeve të lëngshme të naftës, **për çdo operator të licencuar kombëtar ose ndërkombëtar të interesuar të operojë me një terminal të pavarur të një niveli shumë të lartë.**

Referuar nenit 8 të kësaj Marrëveshje, koncesionarit i jepet e drejta që: "të jetë i vetmi entitet, në të gjithë zonën e Gjirit të Vlorës (përfshirë zonën detare dhe platformat detare, nëse ka, të Gjirit të Vlorës), që do të lejohet të ndërtojë dhe të shfrytëzojë një terminal bregdetar dhe infrastrukturën e tij portuale, përfshirë këtu edhe platformat në det, si dhe i vetmi entitet i pajisur me të drejtën për të depozituar e trajtuar (ngarkim-shkarkim) (nga brenda dhe nga jashtë, nga toka dhe nga deti) naftë, produkte të naftës, produkte të gazit të lëngshëm dhe produkte të tjera të lëngshme.

Gjatë inspektimeve, nga përfaqësuesit e ndërmarrjes u deklarua se aktualisht janë ndërtuar 2 sfera për depozitimin e gazit me kapacitet 2 450 m³ secila, që përdoren deri në 2 000 m³ për arsye sigurie. Të dyja këto depozita sferike i janë dhënë në përdorim ndërmarrjes "KALAJA" SHA (që ushtron veprimtari importi dhe tregtimi të GNL-së) dhe ndërmarrjet e tjera importuese, për shkarkimin e

gazit duhet të kontaktojnë paraprakisht me “KALAJA” SHA. Lidhur me këto shpjegime u mbajt dhe procesverbali i datës 02.03.2010, “Për marrje shpjegimesh për fakte dhe dokumente që lidhen me objektin dhe qëllimin e hetimit”.

Në procedurën e inspektimit u administrua një kopje e kontratës “Për shërbimin e depozitimit dhe trajtimit të produkteve të lëngshme”, të lidhur midis ndërmarrjes “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA dhe ndërmarrjes “KALAJA” SHA, si dhe Shtojca nr. 1, datë 23.06.2009 dhe Lidhja “A”, datë 29.08.2008, bashkëngjitur saj. Gjithashtu u gjet dhe një shkresë e ndërmarrjes “KALAJA” SHA drejtuar ndërmarrjes “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA, ku i kërkohej kësaj të fundit lejimi i shkarkimit të një anijeje me gaz për llogari të shoqërisë “GLOBAL GAZ” SHA dhe të gjitha detyrimet kontraktuale do të jenë në ngarkim të ndërmarrjes “KALAJA” SHA. Për kryerjen e këtij inspektimi dhe marrjen e evidencave të mësipërme u mbajtën dhe procesverbalet e datë 02.03.2010, “Për inspektimin në ndërmarrje”.

Tregu përkatës

Tregu i shërbimit të ngarkim – shkarkimit dhe depozitimit të hidrokarbureve.

Ky treg funksionon si një treg i liberalizuar për sa i përket aktivitetit të import/eksportit në rrugë detare të naftës, gazit dhe nënprodukteve të tyre, kjo veprimtari realizohet vetëm nëpërmjet dy porteve të naftës në zonën e ish Uzinës së Sodës PVC në Gjirin e Vlorës dhe në zonën e Porto Romanos, Durrës, porte të cilat janë ndërtuar dhe funksionojnë mbi bazën e marrëveshjeve të koncesionit përkatësisht me ndërmarrjet LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA dhe Porto Romano SHA, duke pasur të “drejtën ekskluzive” për këtë lloj shërbimi.

Në portin “Vlora - 1” sipas të dhënave të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave shkarkohen dhe depozitohen rreth 55 % të totalit të gazit të lëngshëm të importuar, pjesa tjetër prej 45 % shkarkohet dhe depozitohet nëpërmjet Portit të Porto Romanos në Durrës, dhe vetëm 1 % në rrugë tokësore.

Vlerësimi ligjor

Nga vlerësimi ligjor rezulton se ndërmarrjes “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA, nëpërmjet marrëveshjeve të koncesionit i është dhënë ekskluziviteti për të ndërtuar dhe shfrytëzuar një terminal bregdetar dhe infrastrukturën e nevojshme portale, si dhe ekskluziviteti për të depozituar dhe trajtuar (ngarkim-shkarkimi) gazin e lëngshëm të naftës.

Nga shqyrtimi i kontratës të lidhur midis ndërmarrjes “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA dhe ndërmarrjes “KALAJA” SHA, si dhe Shtojca nr. 1, datë 23.06.2009 dhe Lidhja “A”, datë 29.08.2008, bashkëngjitur saj, rezulton se ndërmarrja “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA, ka vënë në dispozicion të ndërmarrjes “KALAJA” SHA të gjithë kapacitetin e saj depozitues për gazin e lëngshëm, si dhe impiantin e ngarkim shkarkimit të këtij produkti, duke kufizuar mundësinë e importuesve të tjerë për të shkarkuar dhe depozituar produktin e tyre.

Depozitat e GLN-së dhe rrjeti i tubacioneve që formojnë sistemin e ngarkim shkarkimit dhe depozitimit të GLN-së, përbëjnë një “lehtësi esenciale” (essential facility), për ushtrimin e kësaj veprimtarie, pasi:

- Për ushtrimin e veprimtarisë së importit të GLN-së nga ndërmarrjet importuese është i domosdoshëm aksesimi në këtë infrastrukturë për të konkurruar në treg. Ky akses duhet të sigurohet në bazë të nenit 5, pika 7 të Marrëveshjes së Koncesionit për çdo operator të licencuar kombëtar ose ndërkombëtar të interesuar.
- Sipas nenit 8 të Marrëveshjes së Koncesionit, terminali dhe zona e koncesionit portual janë ekskluzive si i vetmi terminal bregdetar dhe e vetmja infrastrukturë portuale për depozitimin dhe trajtimin (ngarkim-shkarkim) (nga brenda dhe nga jashtë, nga toka dhe nga deti, produkte të gazeve të lëngshme dhe produkte të tjera të lëngshme në Gjirin e Vlorës.

Ndërmarrja “ LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA me anë të kontratës “Për shërbimin e depozitimit dhe trajtimit të produkteve të lëngshme”, të lidhur me ndërmarrjen “KALAJA” SHA ka kufizuar të drejtën e operatorëve të tjerë që ushtrojnë veprimtari importi dhe tregtimi me shumicë të GLN për të shkarkuar dhe depozituar produktet e tyre, pasi ia ka kaluar këtë “lehtësi esenciale”, vetëm ndërmarrjes “KALAJA” SHA, e cila ka si objekt të veprimtarisë së saj tregtimin me shumicë të gazit të lëngshëm të naftës, duke i kaluar kësaj ndërmarrje administrimin e kësaj “lehtësie esenciale”, pra ngarkim-shkarkimin dhe depozitimin e GLN-së në territorin e Gjirit të Vlorës.

Aktualisht nga inspektimet e kryera dhe dokumentet e administruara rezulton se ndërmarrja “KALAJA” SHA është e vetmja ndërmarrje e cila ka të drejtën të shkarkojë dhe të depozitojë produktet e saj në depozitat në pronësi të “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA.

Kjo kontratë që në kuptim të Ligjit nr. 9121 “Për mbrojtjen e konkurrencës” përbën një marrëveshje vertikale, mund të sjellë kufizime në konkurrencë në tregun e importit të GLN-së, pasi nuk u ka dhënë mundësinë ndërmarrjeve të tjera që operojnë në këtë treg për shkarkimin dhe depozitimin e këtij produkti. Kjo situatë ka eliminuar thuajse plotësisht konkurrentët e ndërmarrjes “KALAJA” SHA në këtë segment të tregut.

Si konkluzion, për shkak të rrezikut të kryerjes së një dëmi të rëndë dhe të pariparueshëm për konkurrencën, duke parë dhe mundësinë e shkeljes së nenit 9, pika 2 të Ligjit “Për mbrojtjen e konkurrencës”

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa d, nenin 44 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës”,

VENDOSI:

1. Marrjen e masave të përkohshme si vijon :

- 1.1 Detyrimin e menjëhershëm dhe jo me vonë se 5 ditë nga njoftimi i vendimit të ndërmarrjes “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA, për të mundësuar ankorimin, shkarkimin, trajtimin dhe depozitimin e GLN-së, për çdo operator të licencuar kombëtar ose ndërkombëtar të interesuar të operojë në këtë terminal;
- 1.2 Njoftimin pranë Autoritetit të Konkurrencës për përjashtim nga ndalimi me vendim të Komisionit të Konkurrencës të të gjitha marrëveshjeve të koncensionarit “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” në bazë të neneve 6 dhe 49 të ligjit nr. 9121 “Për mbrojtjen e konkurrencës”,.
2. Masat e përkohëshme merren për një periudhë kohore deri në përfundim të hetimeve.
3. Në rast të moszbatimit të vendimit për masa të përkohshme të cituara në pikën 1 të këtij vendimi ndëshkohet me gjobë 2-10 % të xhiros vjetore për shkëlqje të rëndë të konkurrencës në zbatim të nenit 74, pika 1, germa b e ligjit nr. 9121 “Për mbrojtjen e konkurrencës”.
4. Në rast të moszbatimit të masave të përkohshme brenda afateve të përcaktuara në këtë vendim, në bazë të nenit 76 të Ligjit 9121 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, Komisioni i Konkurrencës mund të vendosë gjoba periodike deri në 5 % të xhiros mesatare ditore në vitin financiar paraardhës, deri sa shoqëria “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” të veprojë në përputhje me vendimin për masat e përkohshme.
5. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm i Autoritetit të Konkurrencës për njoftimin e vendimit shoqërisë “LA PETROLIFERA ITALO ALBANESE” SHA dhe ndërmarrjes “KALAJA” SHA.
6. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë

KOMISIONI I KONKURRENCES

Servete GRUDA

Koço BROKA

Rezana KONOMI

(_____)
Anëtar

(_____)
Anëtar

(_____)
Anëtar

Lindita MILO(LATI)

_____
KRYETAR

